

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 29 april 2021
Registratie nummer	: GZDGWB/
Voorstelnummer	: RV2021/030
Portefeuillehouder	: Ton van Maanen
Bijlage(n)	: 5 - brief Werkzaam aan colleges van deelnemende gemeenten - eindrapport bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland - technisch bijlagenrapport bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland - wijzigingsvoorstel GR Werkzaam Rivierenland - gewijzigde GR Werkzaam Rivierenland
Onderwerp	: Bestuurlijke agenda Werkzaam Rivierenland

Onderwerp

Bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland

Beslispunten

De raad wordt voorgesteld om naar aanleiding van het eindrapport bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland:

- a. akkoord te gaan met de voorliggende wijziging in de verdeelsystematiek Werkzaam Rivierenland;
- b. akkoord te gaan met de volledige overheveling van het BUIG-budget naar Werkzaam Rivierenland;
- c. akkoord te gaan met de nieuwe verdeelsystematiek van de inleenvergoeding;
- d. akkoord te gaan met de overheveling van KP4 naar Werkzaam Rivierenland.
- e. akkoord te gaan met de financiële consequenties voor West Betuwe die het gevolg zijn van de nieuwe verdeelsystematiek en de overheveling van KP4, van 155.000 euro extra in 2021, oplopend naar 504.000 euro structureel vanaf 2025;
- f. het college toestemming te verlenen om akkoord te gaan met de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland 2021 onder gelijktijdige intrekking van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland (2015).

Inleiding

Sinds 2015 werken de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe¹, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel samen in de GR Werkzaam Rivierenland. Werkzaam heeft als doel het zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren van de taken die de Participatiewet en aanverwante regelingen met zich meebrengen. Bij de start van Werkzaam zijn de samenwerkingsafspraken vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaam. Afspraken zijn zowel gemaakt over de inhoud van de dienstverlening als over de bekostiging van de dienstverlening. Tegelijkertijd is afgesproken om 5 jaar na de start de dienstverlening en financiering van Werkzaam te evalueren, om gemaakte keuzes op zijn werking te bezien. En daar waar nodig aanpassingen door te voeren.

¹ En zijn voorgangers Geldermalsen en Neerijnen (Lingewaal zat bij de GR Avres).

De afgelopen jaren heeft Werkzaam naar tevredenheid gefunctioneerd. Werkzaam koppelt goede inhoudelijke resultaten aan een gezonde financiële huishouding. Volgens planning heeft in 2019 de evaluatie van Werkzaam plaatsgevonden². De evaluatie bevestigde allereerst het hiervoor geschetste beeld van een uitvoeringsorganisatie die op orde is en goede resultaten boekt. Wel wordt geconstateerd dat de verdeelsystematiek (de wijze waarop deelnemende gemeenten bijdragen aan Werkzaam) niet op alle fronten logisch en gebruikelijk is. Nader onderzoek is noodzakelijk om te komen tot een logischer verdeling. Daarnaast worden in de evaluatie mogelijkheden gezien voor uitbreiding van het takenpakket van Werkzaam op het brede gebied van werk en inkomen.

Ongeveer tegelijkertijd heeft de gemeente Tiel in 2019 het voornemen uitgesproken uit de GR Werkzaam te treden. Aanleiding voor deze aankondiging was de ontevredenheid over hoe de (ook door Tiel) gekozen verdeelsleutel Werkzaam financieel voor Tiel uitpakt. Tiel vond haar bijdrage niet in verhouding staan tot de dienstverlening die af werd genomen en staaft dat met een eigen onderzoek waar op onderdelen uit bleek dat Tiel 53% bijdroeg aan Werkzaam waar 37% dienstverlening tegenover stond.³

Zowel de evaluatie Werkzaam als het rapport van Tiel zijn de directe aanleiding geweest voor de bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam. De meest in het oog springende opdrachten in de bestuurlijke agenda zijn:

1. Geef de verdeelsystematiek zo vorm, dat Werkzaam een stevig fundament heeft voor een duurzame regionale samenwerking binnen de GR Werkzaam;
2. Bezie de mogelijkheden van taakuitbreiding Werkzaam. Kijk daarbij onder andere naar de doelgroep klantprofiel 4 (verder te noemen KP4), die nu nog binnen gemeenten begeleid wordt;
3. Verwerk de te maken keuzes in de gemeenschappelijke regeling Werkzaam

De bestuurlijke agenda 2020 is afgelopen jaar voorbereid met gebruikmaking van een bestuurlijke commissie en een ambtelijke commissie waarin alle in Werkzaam deelnemende gemeenten waren vertegenwoordigd. Het geheel is begeleid door Berenschot. Berenschot heeft een eindrapportage opgeleverd van de bestuurlijke agenda. Daar staan de volgende aanbevelingen in opgenomen, met daarachter wie de bevoegdheid heeft over de aanbeveling te besluiten:

Onderwerp	Resultaat	Bevoegdheid
Wijziging verdeelsystematiek	Voorgesteld wordt om te kiezen voor financiering op basis van solidariteit.	Systematiek: AB Werkzaam met mandaat college) Vastleggen in GR: colleges na instemming gemeenteraden
Volledige deelname van alle gemeenten in de GR Werkzaam	Niet haalbaar. Buren en Neder Betuwe blijven alleen Wsw afnemen, West Maas en Waal alleen Participatiewet.	nvt

² Evaluatie Werkzaam Rivierenland, BMC november 2019

³ Kosten Participatiewet gemeente Tiel, pag. 14, Berenschot, oktober 2019

Inbreng doelgroep KP4	De gemeenten die de Participatiewet door Werkzaam uit laten voeren dragen de begeleiding van KP4 over aan Werkzaam.	AB: uitbreiding takenpakket Vastleggen in GR: colleges na instemming gemeenteraden
Samenstelling en bemensing AB/DB	Voorgesteld wordt hier geen wijzigingen in aan te brengen.	nvt
Stemverhouding	Voorgesteld wordt hier geen wijzigingen in aan te brengen.	nvt
Businesscase denken	Voorstel voor meer transparantie in de begroting Werkzaam is door Berenschot opgeleverd.	Bedrijfsvoering Werkzaam
Ambtelijke overlegstructuren	Voorstellen voor verbetering zijn door Berenschot opgeleverd.	Secretarissenkring

Inhoudelijk wordt voorgesteld om de solidariteitsvariant te kiezen als nieuwe verdeelsleutel Werkzaam. Kenmerk van deze variant is dat Werkzaam op basis van de gezamenlijke rijksbudgetten wordt gefinancierd. Deze variant biedt de beste waarborg voor een duurzaam fundament voor de samenwerking in de GR Werkzaam. Daarnaast wordt voorgesteld de KP4-doelgroep over te hevelen naar Werkzaam. Dit betreft overheveling van de taak, niet overheveling van de daarbij behorende formatie. Door deze overheveling van werk valt 0,5 fte vrij binnen Team Sociaal⁴. Deze keuzes zijn verwerkt in een gewijzigde GR Werkzaam.

Niet expliciet opgenomen in de bestuurlijke agenda maar daar wel direct verband mee houdend is de financiering van de inleenvergoeding⁵. Al in 2017 was geconstateerd dat de gekozen verdeling op basis van verdeelsleutel Participatiebudget niet logisch was. Voor 2020 is incidenteel gekozen voor een andere verdeelsleutel, te weten het in rekening brengen van de inleenvergoeding bij de gemeente waar de werknemer woont. Het AB Werkzaam heeft in september 2020, gezien de regionale consensus die hierover bestaat, besloten deze keuze structureel in te voeren. De (financiële) consequenties van dit voorstel voor West Betuwe zijn in dit voorstel verwerkt.

Samenvatting

Werkzaam heeft de resultaten van de bestuurlijke agenda 2020 opgeleverd. Aanbevelingen op het gebied van verdeelsystematiek en overheveling KP4 behoeven aanpassing van de GR, en daarmee toestemming van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

De raad wordt voorgesteld om naar aanleiding van het eindrapport bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland:

a. akkoord te gaan met de voorliggende wijziging in de verdeelsystematiek Werkzaam Rivierenland;

⁴ Deze vrijval van formatie is een collegebevoegdheid en daarom niet in het raadsbesluit opgenomen.

⁵ De inleenvergoeding is de bijdrage die nodig is om een werkzoekende met minder verdienvermogen te bekostigen op een arbeidsplaats. Voor die medewerker is loonkostensubsidie beschikbaar, maar die dekt slechts een deel van de kosten. Hetzelfde geldt voor het rendement van de medewerker. De bijdrage die dan nodig is voor financiering van de arbeidsplaats heet de inleenvergoeding.

- b. akkoord te gaan met de volledige overheveling van het BUIG-budget naar Werkzaam Rivierenland;
- c. akkoord te gaan met de nieuwe verdeelsystematiek van de inleenvergoeding;
- d. akkoord te gaan met de overheveling van KP4 naar Werkzaam Rivierenland.
- e. akkoord te gaan met de financiële consequenties voor West Betuwe die het gevolg zijn van de nieuwe verdeelsystematiek en de overheveling van KP4, van 155.000 euro extra in 2021, oplopend naar 504.000 euro structureel vanaf 2025;
- f. het college toestemming te verlenen om akkoord te gaan met de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland 2021 onder gelijktijdige intrekking van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland (2015).

Besluitgeschiedenis

De raad is in maart 2020 via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland.

Beoogd effect

Met dit voorstel beogen we duurzaam houdbare afspraken te maken voor de regionale samenwerking binnen de GR Werkzaam Rivierenland.

Argumenten

1.a.1 Werkzaam functioneert naar tevredenheid. De wens is om de samenwerking in deze GR te continueren.

De resultaten van Werkzaam zijn goed. Landelijke benchmarks onderschrijven dit. Daarom ligt er de wens om deze regionale samenwerking voort te zetten.

1.a.2 Een nieuwe verdeelsystematiek is noodzakelijk

Er was onvoldoende draagvlak voor de bestaande verdeelsystematiek. Zonder wijzigingen in de verdeelsystematiek was een breuk in de samenwerking onvermijdelijk. Een breuk in de samenwerking zou geleid hebben tot een kleinere GR Werkzaam met schaalnadelen tot gevolg, zowel inhoudelijk als financieel.

1.a.3 De verantwoordelijke portefeuillehouders van alle in Werkzaam deelnemende gemeenten zijn tot een unaniem voorstel gekomen.

In 2020 hebben de portefeuillehouders een intensief traject doorlopen om te komen tot een voorstel voor een nieuwe verdeelsystematiek. Uitgangspunt is daarbij geweest de wens om de GR Werkzaam met dezelfde partijen voort te zetten. Het proces is afgesloten met een voorstel waar alle portefeuillehouders mee in hebben gestemd.

1.b.1 Solidariteit geeft de meeste waarborg voor een duurzaam houdbare samenwerking

Overheveling van het BUIG-budget is gebaseerd op het solidariteitsprincipe: alle gemeenten stellen het voor de uitvoering van de Participatiewet beschikbare budget (BUIG-budget) ter beschikking aan Werkzaam. Het rijk bepaalt de hoogte van de BUIG-budgetten per gemeente. Daar komen door de jaren heen niet voorspelbare fluctuaties in voor. Deze fluctuaties worden door de gezamenlijke regionale

inzet van BUIG-budgetten in Werkzaam gedempt. Daardoor neemt de kans toe dat de budgetten voor Werkzaam toereikend zijn.

1.c.1 Er is regionale consensus dat de verdeelsleutel inleenvergoeding niet logisch is

Bij de start van Werkzaam is er voor gekozen de inleenvergoeding op basis van de verdeelsleutel Participatiebudget te verrekenen. Regionaal was er al enige tijd consensus dat het logischer is om iedere gemeente de inleenvergoeding van zijn eigen inwoners te laten bekostigen. Daarom is vooruitlopend op het eindrapport bestuurlijke agenda Werkzaam al door het AB besloten om de bekostiging van de inleenvergoeding op deze wijze aan te passen

1.d.1 Begeleiding van KP4 past bij de Participatiewet en geeft efficiencyvoordelen.

Alle klanten met een Participatiewet-uitkering worden begeleid door Werkzaam, tot dusver met uitzondering van de KP4-doelgroep. Eén organisatie voor begeleiding van alle klanten Participatiewet is duidelijk en overzichtelijk. Door de omvang van het totale (regionale) KP4-bestand kan Werkzaam daarnaast specialisten voor de doelgroep aannemen in plaats van inhuren. Ook geeft dit de mogelijkheid van een groepsgewijze aanpak (cursussen, werkritmeprojecten), met efficiencyvoordelen tot gevolg.

1.d.2 KP4-dienstverlening door Werkzaam biedt voordelen voor de klant en Team Sociaal blijft betrokken.

Voor de gehele KP4-doelgroep is Werkzaam al verantwoordelijk voor het verstrekken van het bijstandsinkomen. Door de begeleiding van de KP4-doelgroep ook naar Werkzaam over te hevelen heeft de klant nog maar één vast aanspreekpunt, nl. Werkzaam. Ook bij KP4 geldt dat iedere vorm van activering een stap in de goede richting is. Werkzaam heeft kennis van zaken over iedere vorm van activering. Dat kan gaan om sociale activering, vrijwilligerswerk of een werkervaringsplaats. Uit de screening van het KP4-bestand van West Betuwe is gebleken dat er bij 16% van de KP4-doelgroep sprake is van een actuele behoefte aan zorgondersteuning. De noodzaak om de KP4-doelgroep zo dicht mogelijk bij de specialisten van Team Sociaal op zorggebied te organiseren is daarmee ook bescheiden. Vanuit Team Sociaal komt er een contactfunctionaris KP4. Via deze medewerker wordt integraal samen gewerkt met Werkzaam. Team Sociaal zet, na overleg met Werkzaam, vanuit zijn expertise daar waar nodig zorgondersteuning in.

1.e.1 De verdeelsleutel Werkzaam heeft de afgelopen jaren relatief gunstig uitgepakt voor West Betuwe.

In het proces om te komen tot een nieuwe verdeelsystematiek zijn verschillende opties besproken en door gerekend. Alle varianten leiden tot een hogere structurele bijdrage voor West Betuwe.

1.e.2 De nieuwe verdeelsystematiek biedt meer waarborgen dat Werkzaam zijn opdracht binnen de beschikbare (rijks)middelen uitvoert.

De nieuwe verdeelsystematiek gaat uit van solidariteit. Budgetten die van het rijk worden ontvangen voor de Participatiewet worden aan Werkzaam ter beschikking gesteld. Deze rijksbudgetten willen nogal eens fluctueren, met soms positieve effecten voor de gemeentelijke begroting en soms negatieve. Door nu te kiezen voor overheveling van al deze budgetten naar Werkzaam wordt het effect van de fluctuaties in budget gedempt. Een tekort op de BUIG wordt nl. door mogelijke overschotten bij andere gemeenten gecompenseerd. En een overschot op de BUIG wordt benut om een mogelijk tekort

bij andere gemeenten te compenseren. Daarmee wordt in totaliteit de kans kleiner dat een individuele gemeente met tekorten op de uitvoering bij Werkzaam wordt geconfronteerd. Unaniem is daarom het beeld dat de voorgestelde verdeelsystematiek een solide basis biedt voor duurzame regionale samenwerking binnen de GR Werkzaam.

Kanttekeningen

1.a.1 De nieuwe verdeelsystematiek biedt geen absolute garantie dat er geen extra gemeentelijke bijdragen meer nodig zijn.

De verdeelsystematiek biedt meer waarborgen dat Werkzaam zijn uitvoering binnen de beschikbare middelen houdt. Desondanks is daar geen harde zekerheid op. Het kan zijn dat alle rijksmiddelen van de in de GR Werkzaam deelnemende gemeenten toch ontoereikend zijn. Die kans is klein, maar als het zich voordoet is een extra gemeentelijke bijdrage noodzakelijk.

1.b.1 Een mogelijk voordeel op het BUIG-budget verval

De afgelopen jaren zijn overschotten op het BUIG-budget gerealiseerd (2019: 830.000 euro, 2020 volgens Bestuursrapportage 1.127.000,- euro), waarmee tekorten binnen het sociaal domein deels konden worden opgevangen. In de nieuwe verdeelsystematiek wordt het volledige BUIG-budget ingebracht in de financiering van Werkzaam. Daarmee verval een stukje flexibiliteit binnen de programmabegroting van West Betuwe. De overschotten in de afgelopen jaren zijn echter geen garantie voor overschotten in de toekomst. Dat is juist de reden waarom de solidariteitsvariant als nieuwe verdeelsystematiek wordt voorgesteld. Fluctuaties in de budgetten worden gedempt doordat alle regiogemeenten hun BUIG-budget inbrengen.

1.c.1 De hoogte van de inleenvergoeding kan fluctueren

De financiële consequentie van de inleenvergoeding is bepaald op basis van de begroting 2021 Werkzaam en ongewijzigd gelaten voor de daaropvolgende jaren. De feitelijke inleenvergoeding wordt bepaald op basis van daadwerkelijk voor inwoners van West Betuwe gemaakte kosten en kan daarmee fluctueren ten opzichte van de huidige inschatting.

1.d.1 Team Sociaal heeft niet meer de totale regie op KP4

Overheveling van KP4 naar Werkzaam is een keuze voor één regisseur per huishouden. Nu zijn dat er nog twee: Werkzaam voor inkomen en Team Sociaal voor overige ondersteuning. Voorgesteld wordt om de regierol van Team Sociaal te laten vervallen. Gezien de link naar activering die ook bij KP4 wenselijk is, en de regionale wens om de KP4-doelgroep over te hevelen, is de keus voor regie bij Werkzaam een logische. Team Sociaal blijft vanzelfsprekend wel in beeld daar waar zorgondersteuning passend is voor de klant.

1.e.1 Naast dit voorstel speelt de lange termijn verkenning bezuinigingstaakstelling GR-en

Momenteel vindt een lange termijn-verkenning plaats van de mogelijkheid om GR-en een bezuinigingstaakstelling op te leggen. Deze volgt uit het bestuurlijke traject West Betuwe Financieel in Evenwicht. De verkenning is nog niet gereed. De mogelijke effecten van de verkenning zijn dan ook nog niet in beeld en niet te koppelen aan de nu in beeld gebrachte financiële consequenties verdeelsystematiek Werkzaam.

Financiën

Nieuwe verdeelsystematiek

De nieuwe verdeelsystematiek heeft financiële consequenties. In het 'Technisch bijlagenrapport Bestuurlijke Agenda 2020 Werkzaam Rivierenland' staan die weer gegeven op pagina 41: na een ingroeiperiode betreft dat voor West Betuwe een structurele extra bijdrage van 163.000 euro vanaf 2025. Voor de gemeentelijke begroting komen daar consequenties bij op het gebied van BUIG-budget en inleenvergoeding. De totale financiële consequentie van de nieuwe verdeelsystematiek voor de gemeentelijke begroting staat in onderstaande tabel weer gegeven (bedragen in euro).

	2021	2022	2023	2024	2025
Rijksvergoeding excl. BUIG (= in Berenschot-rapport gepresenteerde financiële consequentie voor West Betuwe)	-	-/- 41.000	-/- 82.000	-/- 123.000	-/- 163.000
BUIG-budget (zoals opgenomen in gemeentebegroting)	-	-/- 85.000	-/- 85.000	-/- 85.000	-/- 85.000
Inleenvergoeding ⁶	-/- 189.000	-/- 189.000	-/- 189.000	-/- 189.000	-/- 189.000
Totaal	-/- 189.000	-/- 315.000	-/- 356.000	-/- 497.000	-/- 538.000

Overheveling KP4-doelgroep

Vanaf het moment van overheveling van de KP4-doelgroep geldt ook de afspraak dat het volledige (rijks)participatiebudget ter beschikking komt van Werkzaam. Nu is het nog zo dat 5% van dit budget ten goede van de gemeente komt voor bekostiging van de begeleiding van de KP4-doelgroep. Voor West Betuwe gaat dit om een bedrag van circa 25.000 euro.

Voor de begeleiding van de KP4-doelgroep is binnen Team Sociaal 1,2 fte beschikbaar. Die capaciteit is vanaf moment overgang KP4-doelgroep nog tijdelijk (3 maanden) nodig voor een zorgvuldige overdracht van de KP4-doelgroep. Na die periode werkt Team Sociaal met een contactfunctionaris KP4. Deze medewerker zorgt voor korte lijnen met Werkzaam over de begeleiding van de KP4-doelgroep en voor het op (laten) pakken van zorgvragen binnen Team Sociaal. Zorgvragen worden opgepakt door de ter zake deskundige medewerker van Team Sociaal. Voor de contactfunctionaris KP4 is 0,2 fte benodigd. De overige formatie is deels nodig voor de op te pakken zorgondersteuning (0,5 fte) en valt deels vrij (0,5 fte, 34.000 euro). In hoeverre 0,5 fte toereikend is voor de op te pakken zorgondersteuning bezien we een jaar na overheveling van de KP4-doelgroep.

⁶ Bijdrage gebaseerd op doorrekening begroting 2021 Werkzaam

De totale financiële consequentie van verdeelsystematiek en KP4 ziet er als volgt uit:

	2021	2022	2023	2024	2025
Verdeelsystematiek	-/- 189.000	-/- 315.000	-/- 356.000	-/- 497.000	-/- 538.000
Overheveling KP4	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Totaal	-/- 155.000	-/- 281.000	-/- 322.000	-/- 463.000	-/- 504.000

Communicatie

Na de raadsbehandeling van 29 april 2021 wordt Werkzaam geïnfomeerd over de besluitvorming in de raad. De KP4 doelgroep wordt geïnfomeerd zodra vast staat vanaf welk moment de overheveling van de doelgroep plaats vindt.

Uitvoering/Planning

De nieuwe verdeelsystematiek wordt gefaseerd ingevoerd en is volledig geëffectueerd in 2025.

Met Werkzaam worden gesprekken gevoerd over randvoorwaarden, planning en feitelijke overdracht van de KP4-doelgroep.

Voor het overige wordt via het AB Werkzaam ingezet op een goed opdrachtgeverschap. Hiermee willen we onder meer bereiken dat de aanbevelingen op het gebied van businesscase denken daadwerkelijk tot verbeteringen leiden. Daarnaast willen we nadrukkelijker gaan werken met prestatie-indicatoren.

Evaluatie

Vooralsnog is geen nieuwe brede evaluatie gepland. De dienstverlening van Werkzaam wordt gemonitord via de zienswijzemogelijkheden die de GR biedt en de vertegenwoordiging van de portefeuillehouder in het AB Werkzaam. In de overgang van KP4 naar Werkzaam worden afspraken over evaluatie van de doelgroep meegenomen.

Risicoparagraaf

De nieuwe verdeelsystematiek wordt juist voorgesteld om risico's op zowel de korte als lange termijn zo veel als mogelijk te beperken. De verdeelsystematiek volgens het solidariteitsprincipe bepaalt dat gezamenlijk de lasten worden gedragen met de gezamenlijke beschikbare middelen. Fluctuaties in de beschikbare middelen kunnen daardoor beter worden opgevangen dan voorheen. Het risico op een extra beroep op gemeentelijke middelen wordt daarmee fors verlaagd.

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
De nieuwe verdeelsystematiek is geen garantie dat er geen extra claims meer komen	Financieel	Klein	Extra bijdrage noodzakelijk	Door dit voorstel wordt de kans op extra claims juist kleiner.
Klanten uit de KP4-doelgroep zijn ontevreden over de dienstverlening van Werkzaam	Inhoudelijk	Klein	Ontevredenheid bij inwoners	Via een contactfunctionaris KP4 zorgen we voor een zo goed mogelijke overgang van de KP4-doelgroep

Toelichting Financiën

Onderstaande tabel laat zien hoe de verdeelsystematiek van Werkzaam was, en hoe die wordt.

Bijdrageonderdeel	Was	Wordt
Wsw	Gemeenten vergoeden de Wsw-loonkosten die specifiek voor hun gemeente worden gemaakt. Voorts telt het aantal Wsw'ers mee voor de verdeling van de totale bedrijfsvoeringskosten (zie ook de volgende post).	Gemeenten vergoeden evenals in het huidige systeem, de Wsw-loonkosten. Daarnaast betalen ze een vergoeding voor de bedrijfskosten die specifiek aan de Wsw kunnen worden toegerekend, verminderd met de bedrijfsopbrengsten die aan de Wsw kunnen worden toegerekend. Gemeenten die naast de Wsw niet voor de Participatiewet participeren in de samenwerking, betalen een toeslag van jaarlijks nominaal 1.000,- euro per Wsw'er per jaar. De toeslag wordt niet geïndexeerd.
Uitvoering Participatiewet	Gemeenten betalen een bijdrage voor de bedrijfsvoering naar rato van het aantal cliënten. Het aantal cliënten is gelijk aan de som van het aantal bijstandsgerechtigden, mensen met een loonkostensubsidie en Wsw'ers.	Gemeenten brengen het basisbedrag voor de uitvoering in, dat zij ontvangen via het cluster inkomen en participatie in de algemene uitkering in het gemeentefonds.
Verschil met de totale (netto) uitgaven van Werkzaam	Het totaal van de bedragen hiervoor telt op tot het totale bedrag op de begroting van Werkzaam (de grote geldstromen worden één-op-één afgerekend, en de bedrijfsvoeringskosten naar rato verdeeld over de gemeenten. Er is dus geen verschil tussen de inbreng van gemeenten met het totaal bedrag op de begroting.	Op de onderdelen hiervoor kunnen verschillen ontstaan tussen het bedrag dat gemeenten inbrengen vanuit de rijksvergoeding en het bedrag dat gerealiseerd wordt op de begroting van Werkzaam Rivierenland. Het totaal van deze verschillen wordt verdeeld op basis van het aantal cliënten (som van aantal bijstandsgerechtigden en aantal loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet).
Totaal gemeentelijke bijdrage	De bedragen hierboven tellen op tot het totaal aan gemeentelijke bijdragen.	De bedragen hierboven tellen op tot het totaal aan gemeentelijke bijdragen

De nieuwe verdeelsystematiek heeft financiële consequenties. In het 'Technisch bijlagenrapport Bestuurlijke Agenda 2020 Werkzaam Rivierenland' van Berenschot staan die weergegeven op pagina 41: na een ingroeiperiode betreft dat voor West Betuwe een structurele extra bijdrage van 163.000 euro vanaf 2025.

De regionale herverdeeleffecten van de nieuwe verdeelsleutel staan in de volgende tabel weer gegeven.

	Herverdeeleffect (x € 1.000,-)	% van huidige bijdrage
Buren	-/- 59	-/- 2,6%
Culemborg	-/- 45	-/- 0,3%
Maasdriel	62	0,9%
Neder Betuwe	-/- 33	-/- 2,4%
Tiel	-/- 227	-/- 0,7%
West Maas en Waal	143	3,4%
West Betuwe	163	1,2%
Zaltbommel	-/- 4	0,0%
Totaal	0	-

Bij deze weergave gelden twee opmerkingen:

1. BUIG-budget

Het BUIG-budget, één van de (rijks)financieringsbronnen in de verdeelsystematiek is in het Berenschot-rapport op 0 gezet. Dat wil zeggen dat fluctuaties in dit budget niet meegenomen zijn en dus geen onderdeel uitmaken van de in het Berenschot-rapport geschetste consequentie van 163.000 euro voor West Betuwe. Deze keuze heeft te maken met de fluctuaties die nogal eens plaats vinden in het BUIG-budget van een specifieke gemeente.

In de begroting van West Betuwe is het BUIG-budget tot en met 2021 op 0 gezet. Voor volgende jaren is een saldo van 85.000 euro opgevoerd. Dit heeft te maken met de overschotten die we de afgelopen jaren op het BUIG-budget hebben gehad (2019: 830.000 euro, 2020 volgens Bestuursrapportage 1.127.000 euro). De BUIG-overschotten zijn de afgelopen jaren benut als bijdrage in de tekorten die er sociaal domein breed waren (en zijn). Zo heeft de raad bij de begrotingsbehandeling van 12 november 2020 ook besloten om het voorziene BUIG-overschot 2020 te reserveren voor de te verwachten begrotingstekorten 2022 en 2023. Met de voorgestelde nieuwe verdeelsystematiek Werkzaam bestaat die mogelijkheid niet meer! Daarbij moet wel aangetekend worden dat de nieuwe verdeelsystematiek stapsgewijs ingevoerd wordt en in 2025 volledig geëffectueerd is. Hoewel de tekenen nu gunstig zijn is niet te voorspellen in hoeverre er dan nog sprake is van BUIG-budgetten die goed uitpakken voor West Betuwe. Dat is het voordeel van het voorgestelde verdeelmodel: de waarborgen worden groter dat Werkzaam met zijn middelen uitkomt.

Daar waar Werkzaam met de nieuwe verdeelsystematiek een positief jaarresultaat realiseert,

wordt dit overigens naar evenredigheid van het percentage bijstandsgerechtigden onder de deelnemende gemeenten verdeeld. Voor West Betuwe betekent dit dat ongeveer 16% van een positief resultaat van Werkzaam ten goede komt aan West Betuwe. Op die manier komt er dus nog wel budget ten goede van West Betuwe na een financieel gunstig jaar. Alleen niet meer direct op basis van het individuele gemeentelijke BUIG-budget, maar indirect via de optelsom van de gezamenlijke BUIG-budgetten van de in Werkzaam deelnemende gemeenten.

2. Inleenvergoeding

De inleenvergoeding werd voorheen niet direct toe berekend aan de woongemeente. Er was al langer consensus dat dit wel passend zou zijn. Tot deze wijziging in verdeelsystematiek heeft het AB Werkzaam eind september 2020 besloten. De financiële consequenties van dit besluit waren nog niet in de gemeentelijke begroting verwerkt, en worden daarom in de besluitvorming van dit voorstel meegenomen.

Voor de volledigheid is het daarnaast goed om te melden dat voor de Wsw niet het totale rijksbudget waar West Betuwe recht op heeft naar Werkzaam gaat. Conform afspraak na de gemeentelijke herindeling werken een aantal Wsw-ers uit de voormalige gemeente Lingewaal nog steeds bij de GR Avres. De rijksvergoeding die daar mee gepaard gaat blijft buiten de afspraken die we nu met Werkzaam maken.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 maart 2021 nummer, .

besluit:

- 1) Naar aanleiding van het eindrapport bestuurlijke agenda 2020 Werkzaam Rivierenland:
 - a) akkoord te gaan met de voorliggende wijziging in de verdeelsystematiek Werkzaam Rivierenland;
 - b) akkoord te gaan met de volledige overheveling van het BUIG-budget naar Werkzaam Rivierenland;
 - c) akkoord te gaan met de nieuwe verdeelsystematiek van de inleenvergoeding;
 - d) akkoord te gaan met de overheveling van KP4 naar Werkzaam Rivierenland.
 - e) akkoord te gaan met de financiële consequenties voor West Betuwe die het gevolg zijn van de nieuwe verdeelsystematiek en de overheveling van KP4, van 155.000 euro extra in 2021, oplopend naar 504.000 euro structureel vanaf 2025;
 - f) het college toestemming te verlenen om akkoord te gaan met de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland 2021 onder gelijktijdige intrekking van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland (2015).

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 29 april 2021, nummer 2021/030

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop